

Installationsskrift för professor Mia Heikkilä

Den 30 september 2022 kl. 18
Akademisalén, Academill
Strandgatan 2, Vasa

Med anledning av att professor i småbarnspedagogik, filosofie doktor Mia Heikkilä tillträtt sitt ämbete, ordnas en offentlig föreläsning.

Vetenskapens gynnare, idkare och vänner, inbjudes till föreläsningen fredagen den 30 september 2022 kl. 18.

ISBN 978-952-12-4215-1
Tryckeri: Printworks
Åbo 2022

Med vördsam hälsning,
Mikael Lindfelt
Rektor för Åbo Akademi

Professuren i småbarnspedagogik inrättades av akademins styrelse den 20 september 2018. Fakulteten erhöll därmed tillstånd att inleda rekryteringen till Brita Maria Renlunds professur i småbarnspedagogik. Området för småbarnspedagogik är strategiskt viktigt för Åbo Akademi och fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Professuren inrättades för att bidra till att förstärka forskningen inom småbarnspedagogiken med syfte att på lång sikt säkerställa kvalitativt goda utbildningar inom småbarnspedagogiken samt ytterligare för att bidra till att förstärka forskning och utvecklingsarbete inom småbarnspedagogik på svenska i Finland. Inrättandet av professuren möjliggjordes tack vare en betydande donation av Stiftelsen Brita Marias Renlunds minne.

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier har ansvar för forskningsbaserad svensk-språkig lärarutbildning och utbildning för pedagogisk-professionell utveckling. Ämnet småbarnspedagogik tillgodoser den svensk- och tvåspråkiga befolkningens behov av utbildade lärare i småbarnspedagogik. Professorn i småbarnspedagogik ska bedriva vetenskaplig forskning inom småbarnspedagogik och meddela därpå grundad undervisning förenlig med ämnets utbildningsansvar. Till innehavarens uppgifter hör ytterligare att anskaffa forskningsmedel, delta i nationellt och internationellt samarbete inom sitt område och bidra till fakultetens forskningsmiljö och -profil.

Emedan styrelsen för Åbo Akademi bifallit fakultetens framställning om att inrätta en professur i småbarnspedagogik inledde fakulteten, efter att rektor fastställt den av fakultetsrådet godkända redogörelsen för rekryteringen, en rekryteringsprocess i november 2018. Professuren ledigslags inom ramen för karriärsystemet för professorer som en befattning som forskardoktor eller biträdande professor. Befattningen söktes inom utsatt tid av FD, docent **Mia Heikkilä**. För ärendet hade dekan **Fritjof Sahlström** tillsatt en beredningsgrupp bestående av professor **Kristina Ström**, professor **Ann-Katrin Svensson**, vilken senare ersattes av universitetslärare **Eva Staffans**, professor **Maarit Alasuutari** (Jyväskylä universitet) och akademilektor **Johan Korhonen**. Som ordförande för beredningsgruppen fungerade dekanen.

Fakultetsrådet utsåg vid sitt möte i april 2019 följande sakkunniga för bedömningen av den vetenskapliga och pedagogiska kompetensen professor **Camilla Björklund**, Göteborgs universitet, professor **Arniika Kuusisto**, Stockholms universitet och professor **Vebjørng Tingstad**, NTNU, Norge. Med stöd av beredningsgruppens förslag och de sakkunnigas utlåtanden beslöt fakultetsrådet för fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid sitt möte den 20 september 2019 att FD, docent Mia Heikkilä är behörig för befattningen som biträdande professor i småbarnspedagogik. Fakultetsrådet beslöt ytterligare att ingå till rektor med framställning om att till Brita Maria Renlunds professur anställa FD docent Mia Heikkilä som biträdande professor i småbarnspedagogik.

Inom ramen för karriärsystemet för professorer anställs en biträdande professor för en tid om fyra år med möjlig förlängning på två år. Evaluering för avancemang från biträdande professor till professor, kan initieras efter halva anställningstiden. Evaluering av avancemang inom systemet omhändertars utvärderingsprocessen av en beredningsgrupp.

I beredningsgruppen för evaluering ingick medlemmarna dekan Fritjof Sahlström (ordf.), professor Kristina Ström (ämnesklusteransvarig, ämnesklustret för småbarnspedagogik och specialpedagogik), biträdande professor Johan Korhonen och professor Maarit Alasuutari (Jyväskylä universitet). På beredningsgruppens förslag beslöt rektor

i december 2021 att inhämta utlåtanden om Mia Heikkiläs obestridliga professorskompetens från sakkunniga professor **Heidi Harju-Luukkainen** (Jyväskylä universitet) och professor **Arniika Kuusisto** (Stockholms universitet, Sverige). Båda sakkunniga konstaterade i sina utlåtanden att Heikkilä obestridligen uppfyller behörighetskraven för en anställning som professor i småbarnspedagogik.

Beredningsgruppen tog ställning till de inkomna utvärderingarna och den dokumentation som Mia Heikkilä ställt till förfogande för utvärderingen. Beredningsgruppen har även hört henne vid en personlig intervju. I sitt utlåtande föreslog beredningsgruppen enhälligt att FD Mia Heikkilä anställs som professor i småbarnspedagogik. Rektor omfattade förslaget och anställde Heikkilä som professor i småbarnspedagogik från och med den 1 juni 2022.

Professor Mia Heikkilä håller fredagen den 30 september 2022 kl. 18 i Akademisalén, Academill en offentlig föreläsning över ämnet: *"Småbarnspedagogikens samhällsberedande roll för lärande, omsorg och jämställdhet"*.

Vasa i augusti 2022

Fritjof Sahlström, dekan

Installationsskrift för professor Mia Heikkilä

Mia Heikkilä är född den 5 april 1975 i Kristinestad. Hon tog studenten vid Kristinestads gymnasium år 1994 och studerade därefter juridik, tyska och pedagogik vid Stockholms universitet. År 1995 inledde hon klasslärarstudier vid Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi. Hon avlade magisterexamen inom klasslärarstudier i januari 1999 och blev samma vår antagen till forskarutbildningen vid Åbo Akademi. Under studierna arbetade hon som forskningsassistent i projekt ledda av professor emeritus **Sven-Erik Hansén** och professor **Christina Nygren-Landgårds**.

Forskarutbildningen inleddes med ett års forskarstudier vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm med helårsstipendium från Stiftelsen för Åbo Akademi. Studierna ledde till ytterligare en magisterexamen – i musikpedagogik från Kungliga Musikhögskolan, samt vidare till en anställning som forskningsassistent i forskningsprojekt vid Pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet, lett av professor **Héctor Pérez Prieto** och professor **Fritjof Sahlström**. Vid institutionen fick Heikkilä år 2001 en doktorandanställning och disputerade år 2006 vid Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet med avhandlingen *Kommunikativa resurser för lärande*.

Under forskarutbildningen etablerade hon ett nära samarbete med professor **Gunther Kress** och hans forskargrupp vid Institute of Education, University College London där Heikkilä vistades längre perioder under forskarutbildningen. Kress socialsemiotiska multimodala perspektiv var under tidigt 2000-tal nytt i sitt slag och kontakterna ledde vidare till att Kress' teoretiska perspektiv etablerades i Sverige under ledning av Heikkiläs handledare professor emeritus **Staffan Selander**. Professor emeritus **Ulf P. Lundgren** fungerade också som Heikkiläs handledare under forskarutbildningen.

Under forskarutbildningen engagerade sig Heikkilä doktorandfackligt vid Uppsala universitet och fick uppdrag bland annat inom universitetets jämställdhetskommitté. Detta kom att lägga grunden till hennes forskningsinriktning inom jämställdhetsområdet vid sidan av frågor som rör yngre barns lek och lärande, samt frågor som rör skolutveckling och organisation.

Efter disputationen arbetade Mia Heikkilä inledningsvis under åren 2006–2008 som jämställdhetsstrateg vid Försvarshögskolan i Stockholm. Under 2009 anställdes Heikkilä som chef för den högskolepedagogiska enheten vid dåvarande Mälardalens högskola (nu Mälardalens universitet) i Västerås. År 2010 anställdes hon som utredningssekre-

Mia Heikkilä

terare för den dåvarande svenska regeringens statliga utredning Delegationen för jämställdhet i skolan, ledd av ordförande **Anna Ekström**. Detta arbete ledde till anställning som jämställdhetsexpert vid Skolverket (2012) och också till ett omfattande uppdrag (2013) för Nordiska ministerrådet med fokus på att ta fram kunskap om hållbart jämställdhetsarbete i förskola och skola i Norden. År 2013 erhöll Heikkilä ett större post doc stipendium från Stiftelsen Natur & Kultur. Under denna period fick Heikkilä anställning som universitetslektor i pedagogik med inriktning mot förskolan, vid dåvarande Mälardalens högskola. Heikkilä blev docent vid högskolan år 2016.

Till dags dato har Heikkilä föreläst vid 100-tals tillfällen kring temat jämställdhet i skolan och förskolan, senast vid svenska Utbildningsdepartementet för departementets utökade ledningsgrupp i mars 2022. Arbetet har också resulterat i fyra böcker kring temat jämställdhet, varav flera finns på kurslitteraturlistor vid lärarutbildningar.

Som universitetslektor undervisade och handledde hon studerande vid förskolläraryt- bildningen. Heikkilä hade parallellt uppdrag för flera statliga utredningar, bland annat Skolkommissionen och utredningen om Sveriges jämställdhetspolitiska delmål. Under åren 2016–2018 innehade Heikkilä forskartjänst vid högskolan. År 2017 erhöll Heikkiläs forskarteam forskningsmedel från Sverige innovationsmyndighet VINNOVA för ett treårigt forsknings- och utvecklingsprojekt om normkritisk design av inomhusrum i förskolan. Våren 2018 rekryterades Heikkilä till Åbo Akademi som forskningsledare för småbarnspedagogiken vid Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, och detta följdes hösten 2019 av anställning som biträdande professor i småbarnspedagogik. Under sin tid vid Åbo Akademi har Heikkilä arbetat med att utveckla både utbildningen och forskningen inom småbarnspedagogik, samt etablera nationella och internationella kontakter som en del av arbetet. Sedan 2019 har Heikkilä erhållit flera stora forsknings- och utredningsprojekt samt utvecklingsprojekt för utbildningen och ämnet.

Heikkiläs forskning har fokus på frågor som berör rätten till utbildning, jämlikhet, jämställdhet och grupper och individers plats i utbildningssystemet. Analyser av dimensioner av makt och maktfördelning inom utbildning samt exklusions- och inklusionsprocesser som förutsättning för lärande och utveckling är centrala aspekter i hennes forskning, även om analysbegrepp och -metoder varierar. En aspekt av detta är resiliens-tematiken som skrivs fram i Heikkiläs senaste bok (tillsammans med docent **Ann-Christin Furu**, Natur & Kultur) som utkom år 2022.

Under det senaste året har Heikkilä också haft deltidsuppdrag vid Högskolan Dalarna, Falun, Sverige.

Om sin levnad och tidigare verksamhet har professor Mia Heikkilä ytterligare lämnat följande uppgifter:

Personalia

Familj: Jan Timmerman, Adrian och Edvin

Utbildning, titlar och examina

Docent i pedagogik, Mälardalens högskola, Sverige, 2016
Fil.dr. i pedagogik, Samhällsvetenskapliga fakulteten, Uppsala universitet, 2006
Högskolepedagogisk utbildning, Uppsala universitet, 2001, Mälardalens högskola, 2013–15
Utbildningsledarskap, 15 sp, Åbo Akademi, 2000
Magister i musikpedagogik, Kungliga musikhögskolan, Stockholm, 2000
Pedagogie magister/Klasslärare, Pedagogiska fakulteten, Åbo Akademi, 1999
Universitetsutbildning i juridik (juristlinjen), tyska, finska, teologi, musikpsykologi, sångmetodik vid Stockholms universitet, Uppsala universitet, Åbo Akademi, Kungliga musikhögskolan, 1994

Anställningar och affilieringar

Professor i småbarnspedagogik, Åbo Akademi, 1.6.2022–
Ämnesklusteransvarig (småbarns- och specialpedagogik), Åbo Akademi, 1.8.2022–
Gästprofessor i förskolepedagogik, Högskolan Dalarna, Falun, 1.9.2022–
Ämnesansvarig och Utbildningslinjeansvarig, Åbo Akademi, 1.8.2019–
Forskningsseminarieledare, Högskolan Dalarna, Falun, 1.9.2021–31.5.2022
Biträdande professor i småbarnspedagogik (Tenure track), Åbo Akademi, 24.9.2019–
31.5.2022
Forskningsledare, småbarnspedagogik, med uppdrag att förstärka forskningen inom småbarnspedagogik, Åbo Akademi, 1.4.2018–23.9.2019
Forskarassistent i didaktik, Avdelningen för förskolepedagogik, Akademin för pedagogik, kommunikation och kultur, Mälardalens högskola, 2016–2018
Universitetslektor i pedagogik (inriktning förskola), Avdelningen för förskolepedagogik, Akademin för pedagogik, kommunikation och kultur, Mälardalens högskola (föräldraledig 2011, olika perioder av tjänstledighet för andra uppdrag) 2011–2020
Jämställdhetsexpert, Skolverket, 2012
Post-doc studier 2013–2014
Universitetslektor i pedagogik (30% av heltid), Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, Göteborgs universitet, 2013
Utredningssekreterare, Delegationen för jämställdhet i skolan U 2008: 08, Regeringskansliet, Sverige, 2010
Enhetschef, högskolepedagogiska enheten, Mälardalens högskola, 2009
Jämställdhetsstrateg (kvalificerad handläggare), Ledningskansliet, Försvarshögskolan, Stockholm, 2006–2009
Projektleddare, konceptutbildning kring jämställdhet JGL, Försvarshögskolan, Stockholm, 2008
Forskare inom programmet för genusstudier, Avdelningen för ledarskap och management, Försvarshögskolan, Stockholm, 2008
Doktorand (inkl undervisning i pedagogik samt vid lärarutbildningen), Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet, 2001–2006
Doktorandstipendium för doktorandstudier vid Kungl Musikhögskolan, Stockholm (från Stiftelsen för Åbo Akademi), 2000–2001

Forskning och annan vetenskaplig verksamhet

2021–23 Framtidens småbarnspedagogik – ledarskap, 2021–2023, ledd av Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi, i samarbete med Helsingfors universitet, finansierat av Utbildningsstyrelsen

2022 Lärare som stöder barns resiliens (LSR) – inom småbarnspedagogik i corona- och post corona tider, finansierat av Högskolestiftelsen och Svensk-Österbottiska Samfundet

2019–23 ERASMUS+-projektet Gender Awareness, Tackling stereotypes in Education (GATE, 612192-EPP-1-2019-1-FR-EPPKA3-IPI-SOC-IN), tillsammans med organisationer i Frankrike, Bulgarien, Danmark, Spanien angående skolgårdar och jämställdhet

2020–24 Planera och genomföra en flerformsläroarutbildning inom småbarnspedagogik 2020–2024, nationellt utvecklings- och forskningsarbete, finansierat av Undervisnings- och kulturministeriet, Svenska Kulturfonden, Brita Maria Renlunds stiftelse

2019–21 Utveckla nya modeller speciellt utformade för lärarutbildningsstudenters praktik/praktik inom småbarnspedagogik, Finansierat av Utbildnings- och Kulturministeriet

2018–20 Forsknings- och utvecklingsprojekt Stjärnklart i samarbete med Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi,

2018 Språkbud inom småbarnspedagogik som mångfacetterad språkutvecklande miljö, finansierat av Svensk-Österbottiska Samfundet

2018 Utrednings/forskningsuppdrag vid Högskolan i Halmstads studie om Breddad rekrytering och breddat deltagande med fokus på genus och kön, analysarbete och framtagande av slutrapport. Slutrapport levererad oktober 2018

2017–19 Forsknings- och utvecklingsprojekt Normmedvetna rum för lek och lärande (dnr 2016-04194), Mälardalens högskola, Finansierat av VINNOVA och Västerås stad

2016–17 Forskningsprojekt rörande läs- och skrivkompetensutveckling inom förskolepedagogik, via Mälardalens Kompetenscentrum för lärande (MKL) och Västerås stad, Sverige

2016 Forsknings- och utvecklingsstöd till samverkansprojektet ”Framtidens förskollärare” mellan Eskilstuna kommun och Mälardalens högskola. Fokus på att locka fler män att arbeta i förskolan genom att ta fram fyra utbildningsfilmer och relaterat samtalsmaterial och tips om litteratur

2014–16 Följeforskare inklusive uppdrag som innehållsstödare för nätverket ”Fler män till förskolan” mellan sju svenska kommuner. Uppdrag att följa utvecklingsprocessen, analysera empiriskt material (främst intervjuer) och hålla workshops. Slutrapport i juni 2016, Sveriges Kommuner och Regioner

2015 Uppdrag från regeringens Skolkommision (dir. U2015: 35) att genomföra en delstudie om finländska lärares deltagande i läroplansprocesserna i Finland, slutrapport i november 2015

2014 Uppdrag för nationella (svenska) jämställdhetsutredningen (dir. 2014: 6) att sammanställa dokumentation och analys kring utvecklingen av jämställdhetspolitiken inom utbildningsområdet 2004–2014

2014 Uppdrag för Nordiska ministerrådet ÅK-U att kartlägga nordiska initiativ och insatser för jämställdhet i förskola och skola i alla nordiska länder inkl. självstyrande områdena under perioden 2004–2014

2013–15 Följeforskare för VINNOVA:s (Sveriges innovationsmyndighet) nationella jämställdhetsprogram om praktisk jämställdhetsforskning och utveckling mellan universitet och samhällsaktörer

2012–13 Uppdrag för Nordiska ministerrådet (ÅK-JÄM), att sammanställa en empiriskt baserad rapport om jämställdhetsarbetet i förskolor och skolor i Norden inkl självstyrande områdena. Slutrapport presenterad vid en nordisk konferens i Stockholm i maj 2013

2011 Forskningsstöd till Nationella sekretariatet för genusforskning inom området genus och skola

2010–11 Jämställdhetsstudie för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (msb.se) inklusive enkätdesign, enkätsammanfattning, genomförande av intervjuer samt analyser och tolkning, slutrapport 2011.

2009 Kartlägga och göra analys av jämställdhetsinsatser i högre utbildning mellan åren 2000 och 2009 för den statliga utredningen Delegationen för jämställdhet i högre utbildning, Utbildningsdepartementet, Sverige, tillsammans med **Anneli Häyrén**

Undervisning och handledning (sammanfattat)

2002–06 Institutionen för lärarutbildning och Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet

2007 Försvarshögskolan

2013 Förskolläroarutbildningen, Göteborgs universitet

2012–18 Förskolläroarutbildningen, Mälardalens högskola

2018– Magisterutbildningen, småbarnspedagogik och Forskarutbildningen i pedagogiska vetenskaper, Åbo Akademi

Heikkilä har handledat sammanlagt 71 studerande på kandidatnivå (eller motsvarande), 16 studerande på magisternivå samt 8 pågående doktorander.

Akademiska och vetenskapliga förtroendeuppdrag och medlemskap (i urval)

2022– Ledamot och representant för Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier i Utbildningsstrategiska rådet, Åbo Akademi

2022– Redaktör för Journal of Early Childhood Education Research, jecer.org

2022 Granskare och bedömare av forskningsprojektansökningar för Norges forskningsråd, Norge

2022 Granskare och bedömare av forskningsprojektansökningar till Vetenskapsrådet, Sverige

2022 Ledamot av betygsnämnden vid disputation för doktorsavhandling, vid Åbo Akademi; 22 mars 2022 för Yvonne Lindh (ledamot i betygsnämnden), 13 juni 2022 för Farida Anwar (ordförande och ledamot i betygsnämnden)

2022 Förhandsgranskare av doktorand Merja Hautakangas doktorsavhandling Lapsen itsäätelytätöjen kehittyminen Muksuoppi-interventioissa - monimenetelmäinen tutkimus varhaiskasvatuksessa, Pedagogiska fakulteten, Helsingfors universitet

2021– Ledamot och vice ordförande (från 2022) i Styrgruppen för forskarutbildningen i utbildningsvetenskap, Fakulteten för utbildnings- och välfärdsstudier, Åbo Akademi

2021 Granskare av ansökningar om lektorat, Linköpings universitet, Högskolan i Jönköping, Göteborgs universitet

2021 Expertuppdrag kring könssegregation i utbildning, Jämställdhetsmyndigheten, Sverige

2021 Keynote: Utbildningsstyrelsen, Finland, 2021: Barns lek och interaktion med särskilt fokus på strategier för inkludering och utanförskap

2020– Ledamot i Jämställdhetsmyndighetens vetenskapliga kommitté

2019– Ledamot i jämställdhetsnämndens fakultet, Åbo Akademi

2019–21 Ersättare, Styrgrupp för forskarutbildningen i utbildningsvetenskap, Utbildnings- och välfärdsvetenskapliga fakulteten, Åbo Akademi

2019– Ersättare; Fakultetsnämnden för fakulteten för utbildnings- och välfärdstudier, Åbo Akademi

2019– Ersättare; Styrelse för Vasa Övningsskola, Vasa

2019–22 Ersättare; Styrelse för grund- och forskarutbildning, Åbo Akademi

2018–19 Ledamot i betygsnämnden för **Karin Sandbergs** doktorsavhandling, oktober 2018, Mälardalens högskola; **Tobias Axelsons** doktorsavhandling, maj 2019, Örebro universitet

2019 Vetenskaplig expert; Skolinspektionens kvalitetsutredning om jämställdhetsarbete för trygghet och studiero i grundskolan

2017 Granskare av ansökningar till universitetslärare, Göteborgs universitet

2016 Medlem av Advisory Board i EU-projektet (#ToysAndDiversity) om leksaks-kataloger riktade till barn. Finansieras av Europeiska kommissionen

2016–18 Ledamot i fakultetsnämnden vid Mälardalens högskola

2016 Ledamot i utskottet för forskar- och grundutbildning vid Mälardalens högskola

2016 Nationell expert i EU-projekt (EIGE / 2016 / OPER / 08) angående genusrelaterade utmaningar i nationella skolsystem (Gender-related challenges in European education systems). Sammanställning av rapport och relaterade intervjuer med nationella intressenter (Regeringskansliet, Skolverket, Nationella sekretariatet för genusforskning / JIM, JiHU, Diskrimineringsombudsmannen).

2014 Expertuppdrag för Skolverket för Skolverkets nya stödmaterial om förskoleklassen, våren

2014 Gästredaktör för Special Issue on Gender and Negotiation för International Journal of Early Childhood

2009 Nationell expert för Sverige och Finland, i ett EU-kommissionsfinansierat projekt Breaking gender stereotypes – give talent a chance samordnat av ITC / ILO (International Training Centre of International Labour Organization), Turin, Italien

Konferensdeltagande (urval)

Feminisms, Power and Pedagogy: 10th Biennial Conference of the Gender and Education Association *Sustainable gender equality work at preschools and schools in the Nordic countries? – An empirically based model*. Paper presenterat vid University of Roehampton 24–26 juni 2015

EECERA 25th Conference, Barcelona, September 2015: “Innovation, Experimentation and Adventure in Early Childhood”. Paper presented at pre-conference *New preschool*

teacher students? – forming an alternative masculinity SIG Gender Balance. Paper presented at main conference: *Boyhood, war toys and weapon games – a self-evident combination?*

Care and carers in Education, endagskonferens, Paper presenterat om män i förskolan, University of Roehampton, England, September 2016

International Conference on Multimodality, Cape Town, December 2016, Paper presenterat om artefakter i lek

Nordic Education Research Association årliga konferens, mars 2017, Köpenhamn, Paper: *Multilingualism as an educational base in a preschool*

European Early Childhood Education research association, September 2017, i Bologna *Multilingualism as an educational base in a preschool* Paper presentation.

5th Participatory Innovation Conference, Eskilstuna, Sverige 11–13 januari 2018, (*Re) Innovating Preschools By Photo-Based Conversations With Children* (Schaeffer, J., Heikkilä, M. & Lindberg, M.)

International Conference on Multimodality, augusti 2018, Odense, Danmark. *Artefacts and debugging in early childhood education and programming*. Paper presentation.

International Social Innovation Research Conference, 3–5 sept 2018 i Heidelberg. Paper: *Preschool remodelling through systemic (ex)change*. (Heikkilä, M., Lindberg, M., Andersson Schaeffer, J., Lillvist, A. & Saler, K.)

Making Projects Critical, januari 2019 i Västerås, Sweden. Paper: *Norm-creative preschool remodelling in a multi-actor/level project*. (Heikkilä, M., Lindberg, M., Andersson Schaeffer, J., Lillvist, A. & Saler, K.)

Nordic Education Research Association årliga konferens, mars 2019, Uppsala. Paper: *Norm-critical approach to spaces and places in ECE*

European Early Childhood Education and Research Association (EECERA) conference, Thessaloniki, 20–23 augusti 2019. Paper: *Towards norm-creative environments in early childhood education settings*. (Heikkilä, M., Lindberg, M., Andersson Schaeffer, J., Lillvist, A. & Saler, K.)

International Conference of Designs for Learning, online i maj 2021, *A conceptual understanding of Educational space* (tillsammans med Insulander, E. Stockholms universitet)

European Conference of Educational Research (EERA), online i september 2021, Paper presentation: *Boundaries Between Conflicts and Abusive Treatments in Preschool Practices?* (tillsammans med Rantala, A. Umeå universitet)

Keynote *Norm-critical Approach as a Tool to Promote Gender Equality in ECEC* at Nordic Webinar Promoting Gender Equality in Early Childhood Education and Care – Knowledge and Tools, Helsingfors, september 2021, organiserat av: Nordiska ministerrådet/ Social- och hälsovårdsministeriet

Artiklar och publikationer

Referentgranskade vetenskapliga artiklar

1. Lundström, S., Donner, P. & **Heikkilä, M.** (2022). Children excluding other children from play through passive resistance, *Journal of Early Childhood Education Research*, Vol. 11, nr 2, 223–242.
2. Donner, P., Lundström, S. & **Heikkilä, M.** (2022). Exclusion and limitation through favouritism as a strategy in children's play negotiations: A qualitative analysis of children's multimodal play, *Journal of Early Childhood Research* 1–14, <https://doi.org/10.1177/1476718X221083425>.
3. Rantala, A. & **Heikkilä, M.** (2022). För vem finns planer att motverka kränkningar och diskriminering i förskolan?. *Nordic Studies in Education*, 42(2), 194–210. <https://doi.org/10.23865/nse.v42.3342>.
4. **Heikkilä, M.** & Andersson Schaeffer, J. (2022) *The Provotype as a methodological exploration in educational research*, *International Journal of Research & Method in Education*, DOI: 10.1080/1743727X.2022.2035353.
5. **Heikkilä, M.** (2021). Boys, weapon toys, war play and meaning making: prohibiting play in early childhood education settings? *Early Child Development and Care*, DOI: 10.1080/03004430.2021.1943377.
6. Knezevic, Z., Eriksson, M. & **Heikkilä, M.** (2021). De/gendering violence and racialising blame in Swedish child welfare: what has childhood got to do with it? *Journal of Gender-Based Violence*, <https://doi.org/10.1332/239868021X16177419125458>.
7. Svanbäck-Laaksonen, M. & **Heikkilä, M.** (2021). Children's fundamental motor skills as a starting point for educational change within the learning environment in early childhood education and care centres. *Journal of Early Childhood Education Research*, Vol. 10, 2: 199–221.
8. Lindberg, M., Heikkilä, M., Schaeffer, J. & Nordquist, C. (2021). Preschool remodeling through systemic (ex)change. *International Journal of Social Entrepreneurship and Innovation*. <https://doi.org/10.1504/IJSEI.2020.113592>.
9. **Heikkilä, M.** (2020). Finnish teachers' participation in local curriculum development: A study of processes in five school contexts. *Policy Futures in Education*. DOI: 10.1177/1478210320967816.
10. **Heikkilä, M.**, Isaksson, A. & Stranne, F. (2020). Differentiations in visibility male advantages and female disadvantages in gender-segregated programmes, Published in *Frontiers in Sociology*.
11. **Heikkilä, M.**, Furu, A.-C., Hellman, A., Lillvist, A. & Rantala, A. (2020) Barns deltagande i förskole- och daghemskontext under inledningen av coronavirusets utbrott i Finland och Sverige. *Barn: Forskning om barn og barndom i Norden*. Vol. 38, Nr 2:13–28.
12. **Heikkilä, M.** (2020). Vilka är pojkar? – en diskussion om dimensioner av pojkarpositioner i skola och utbildning, *Socialmedicinsk tidskrift*, Vol. 97, nr 2:199–207.
13. **Heikkilä, M.** (2020). Gender equality work in preschools and early childhood education settings in the Nordic countries—an empirically based illustration. *Palgrave communication*, 6:75, <https://doi.org/10.1057/s41599-020-0459-7>.
14. Rantala, A. & **Heikkilä, M.** (2019). Agency, guidance and gender – interrelated aspects of early childhood education settings, *Education 3–13*, DOI: 10.1080/03004279.2019.1620305.
15. Lindberg, M., **Heikkilä, M.** & Andersson Schaeffer, J. (2018). Socially Innovative Reconstruction of Preschool Premises *European Public & Social Innovation Review (EPSIR)*, ISSN 2529-9824, Vol. 3, nr 2, s. 1–13.
16. **Heikkilä, M.** & Mannila, L. (2018) Debugging in Programming as a Multimodal Practice in Early Childhood Education Settings. *Multimodal Technologies and Interaction*, 2 (3), 42, doi:10.3390/mti2030042.
17. **Heikkilä, M.** (2018) Studenters genusteoretiska förståelse i förskolläraryrket – en grund för utveckling av innehåll och progression, s. 80–96. I Årlemalm-Hagsér, E. & Öhman, M. (red.). *Högskolepedagogisk utveckling i teori och praktik*. Mälardalen Studies in Educational Sciences no 35. Västerås: Mälardalens högskola.
18. **Heikkilä, M.** (2018). Changing the gender balance in preschools – an analysis of active work carried out by seven Swedish municipalities. *Education Inquiry*, DOI: 10.1080/20004508.2018.1492843.
19. **Heikkilä, M.** (2017). Organisationsmodell för teamlärande: Tema: Fler män i förskolan. *Utbildning och lärande*, ISSN 1653-0594, Vol. 11, nr 1, 64–81.
20. **Heikkilä, M.** & Lillvist, A. (red.) (2017). *Flerspråkighet för lärande i förskola, förskoleklass och årskurs ett: Perspektiv från tre samproduktionsprojekt*. Mälardalens Studies in Educational Sciences. Västerås: Mälardalens högskola.
21. **Heikkilä, M.** & Lillvist, A. (2017). Flerspråkig identitetsutveckling som pedagogisk grund för en multietnisk förskola. **Heikkilä, M.** & Lillvist, A. (red.) (2017). *Flerspråkighet för lärande i förskola, förskoleklass och årskurs ett: Perspektiv från tre samproduktionsprojekt*. Mälardalens Studies in Educational Sciences. Västerås: Mälardalens högskola.
22. Lillvist, A. & **Heikkilä, M.** (2017). En fallstudie om föräldrasamverkan kring barns språkutveckling på en multietnisk förskoleavdelning. **Heikkilä, M.** & Lillvist, A. (red.) (2017). *Flerspråkighet för lärande i förskola, förskoleklass och årskurs ett: Perspektiv från tre samproduktionsprojekt*. Mälardalens Studies in Educational Sciences. Västerås: Mälardalens högskola.
23. **Heikkilä, M.** (2017). Transkription som del av kvalitativ analys: - ett utforskande. Sandberg, A. & Garpelin, A. (red.). *Barn och Unga i Skola och Samhälle*. Västerås: Mälardalen University, 2017, 1, s. 221–240.
24. **Heikkilä, M.** (2016). Working to bring more men into preschools – What are Swedish municipalities doing? *Early Child Development and Care*, DOI: 10.1080/03004430.2016.1266620.
25. **Heikkilä, M.** & Hellman, A. (2016). Male preschool teacher students negotiating masculinities: a qualitative study with men who are studying to become preschool teachers. *Early Child Development and Care*, DOI: 10.1080/03004430.2016.1161614.
26. **Heikkilä, M.** (2016). Children's Gendered Play and Toys at Preschool. *Celebrating 40 Years of Play Research. Play & Culture Studies, Volume 13*.
27. Hellman, A., **Heikkilä, M.** & Sundhall, J. (2014). 'Don't be Such a Baby!': Competence and Age as Intersectional Co-markers on Children's Gender. *International*

Journal of Early Childhood, ISSN 0020-7187, E-ISSN 1878-4658, Vol. 46, nr 3, 327–344.

28. Hellman, A. & **Heikkilä, M.** (2014). Negotiations of gender in early childhood education. *International Journal of Early Childhood*, ISSN 0020-7187, E-ISSN 1878-4658, Vol. 46, nr 3, 313–316.
29. **Heikkilä, M.** (2013). Challenges and areas of interest when developing gender mainstreaming teaching. *He Kupu, The Word*, Vol. 3, nr 3, 75–88.
30. **Heikkilä, M.** & Sahlström, F. (2003). Om användning av videospelning i fältarbete. *Pedagogisk Forskning i Sverige*. Vol 8(1–2): 24–41.
31. Pérez Prieto, H., Sahlström, F., Calander, F., Karlsson, M. & **Heikkilä, M.** (2002). Together? On Childcare as a Meeting Place in a Swedish City. *Scandinavian Journal of Educational Research*, Vol 47 (1): 43–62.

Icke-referentgranskade vetenskapliga artiklar

1. **Heikkilä, M.** (2020). What Happens When the Robot Gets Eyelashes? Gender Perspective on Programming in Preschool, In McDonald, A., Danaia, L. & Murphy, S. (eds.). *STEM Education Across the Learning Continuum* (pp.29–44) DOI: 10.1007/978-981-15-2821-7_3.
2. **Heikkilä, M.** (2019). Språkutveckling för flickor och pojkar i förskolan – finns det skillnad i hur språkutvecklande samtal görs? s.41–54. I Norling, M. & Magnusson, M. (red.). *Att möta barns sociala språkmiljö i förskolan – flerdimensionella perspektiv*. Stockholm: Liber.
3. **Heikkilä, M.** (2019). Vad händer när roboten får ögonfransar? Genusperspektiv på programmering i förskolan. s.139 – 157. I Riddersporre, B. & Kjällander, S. (red.). *Digitalisering i förskolan på vetenskaplig grund*. Stockholm: Natur och Kultur.
4. **Heikkilä, M.** (2018). Genus i klassrummet – vilken är min uppgift som lärare? s. 56–60. I Insulander, E. & Selander, S. (red.). *Att bli lärare*. Stockholm: Liber.
5. Lillvist, A. & **Heikkilä, M.** (2018). Vad är ett hemland? s. 43–60. I Lahdenperä, P. (red.) *Den interkulturella förskolan – mål och arbetssätt*. Stockholm: Liber.
6. **Heikkilä, M.** & Stranne, F. (2018). *Breddad rekrytering och breddat deltagande ur ett könsperspektiv vid fyra yrkessexamensprogram vid Högskolan i Halmstad*. 40 s. Högskolan i Halmstad, opublicerad rapport.
7. **Heikkilä, M.** (2018). Förord. s. 5–9. I Jöesaar, A. & Weiss, E. *Genus, jämställdhet och normkritik. Övergripande arbete i Askersunds kommun*. ISBN: 978-91-89210-18-9. http://www.askersund.se/download/18.e7c8e291642ba6f1033c1f0/1529932596537/rapportsamling_20180611.pdf.
8. Andersson Tengné, L. & **Heikkilä, M.** (2017). *Arbeta med jämställdhet i förskolan*. Stockholm: Gothia utbildning.
9. **Heikkilä, M.** (2017). *Finländska lärares deltagande i läroplansarbete. En studie av processen kring implementering av ny läroplan 2016*. Mälardalen Studies in Educational Sciences, nr 30. Västerås/Eskilstuna: Mälardalens högskola.
10. **Heikkilä, M.** (2016). Gender equality in preschools and schools in Sweden. s. 105–119. Heikkinen, M. (2016)(ed.). *Promising Nordic Practices in gender equality promotion in basic education and kindergartens*. Oulun yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan elektronisia julkaisuja 11.
11. **Heikkilä, M.** (2016). *Tehtävä: Ulkoa oppimisesta laaja-alaiseen osaamiseen – Uppdrag: Från utantillkunskap till mångsidig kompetens. Finländska lärares medverkan i att förnya skolan genom läroplansprocessen*. Rapport av genomförd empirisk studie till Skolkommissionen (dir. 2015:35).
12. **Heikkilä, M.** (2016). *Forskning och utveckling för ökad jämställdhet: Följeforskning om Vinnovas regeringsuppdrag avseende behovsmotiverad forskning för ökad jämställdhet 2013–2015*. Vinnova Rapport VR 2016:04, ISSN 1650-3104. Stockholm: VINNOVA.
13. **Heikkilä, M.** & Ärlemalm-Hagsér, E. (2015). *Places and spaces in preschool – positions and representations of children, gender and age in the indoor environment* In: A. Sandberg & A. Garpelin. (Eds.). *Children and young people in school and in society*. New York: NOVA Publishers.
14. **Heikkilä, M.** (2015). *Lärande och jämställdhet i förskolan och skolan*. Stockholm: Liber.
15. **Heikkilä, M.** (2015). *Män i förskolan – analyser och perspektiv*. Kunskapsöversikt. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.
16. **Heikkilä, M.** (2015). Män i förskolan och på förskollärautbildningen – vilka är ni? I *Fler män i förskolan. En antologi om breddad rekrytering*. s. 51–66. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.
17. **Heikkilä, M.** (2015). "Manliga" förebilder i förskolan – hur kan det förstås? I *Fler män i förskolan. En antologi om breddad rekrytering*. s. 85–98. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.
18. **Heikkilä, M.** (2014). *"Det jag får av barnen kan inte ersättas med någonting!" – en intervjustudie med män som studerar på förskollärautbildningen*. Rapport till Skolverket.
19. **Heikkilä, M.** (2014). Genusperspektiv på teckningar av barns favoritleksaker. I Eriksson, Y. (red.) *Barn tecknar världen. Att förstå och tolka barns bilder*. s. 145–160. Lund: Studentlitteratur.
20. **Heikkilä, M.** (2013). *Hållbart jämställdhetsarbete i förskolan och skolan i Norden, med lärande exempel*. Tema Nord 2013:557. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet. <http://www.norden.org/sv/publikationer/publikationer/2013-557>.
21. **Heikkilä, M.** (2011) "Skillnaden mellan könen, eller strävan att undvika skillnaden mellan kön" En kartläggning och analys av jämställdheten på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2010–2011. Stockholm: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.
22. SOU 2010:99. Flickor, pojkar, individer – om betydelsen av jämställdhet för kunskap och utveckling i skolan. (responsible writer for chapters 2, 3, 5, 6, 9) Stockholm: Fritzes. <http://www.regeringen.se/content/1/c6/15/84/27/7f4c3197.pdf>
23. **Heikkilä, M.** & Häyrén Weinestål, A. (2009). *Kartläggning av jämställdhetsinsatser på svenska lärosäten under 2000–2009*. Stockholm: Delegationen för jämställdhet i högskolan, Utbildningsdepartementet. http://jamda.ub.gu.se/bitstream/1/470/1/DJ-Rapport-2009_1.pdf.
24. Andersson, A. & **Heikkilä, M.** (2008). *Könskonstruktioner, föreställningar om kön och riskupplevelse. En reflektion kring betydelsen av kön gällande attityder till ett slutförvar för använt kärnbränsle*. Stockholm: Svensk kärnbränslehantering AB.

25. **Heikkilä, M.** & Ivarsson, S. (2007). *Positiv särbehandling – en utvärdering av användningen av positiv särbehandling i YOP 06–09 och OP 07–09*. Stockholm: Försvärshögskolan.
26. **Heikkilä, M.** (2006) Modal differences in children's communication (s. 191–200). In: J. Allwood, B. Dorriots & S. Nicholson (Eds.), *Multimodal Communication. Proceedings from the Second Nordic Conference on Multimodal Communication*. Department of Linguistics, Göteborg University.
27. **Heikkilä, M.** & Pérez Prieto, H. (2003). Forskningsetik i FISK. Bilaga 8 i Pérez Prieto, H., Sahlström, F. & Melander, H. (red.) *Från förskola till skola – berättelser från ett forskningsprojekt*. Pedagogisk forskning i Uppsala 149. Uppsala: Uppsala universitet, Pedagogiska institutionen.

Vetenskapliga böcker och skrifter (monografier)

1. Furu, A-C. & **Heikkilä, M.** (2022). *Resiliens i förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur.
2. **Heikkilä, M.**, Andersson Schaeffer, J., Saler, K., Lillvist, A., Lindberg, M. & Engman, J. (in press) *Rum i förskolan för barns lek och lärande*. Stockholm: Natur och Kultur.
3. **Heikkilä, M.** (2019). *Skolutveckling och jämställdhet* (School development and gender equality). Stockholm: Natur och Kultur.
4. **Heikkilä, M.** & Lillvist, A. (red.) (2017). *Flerspråkighet för lärande i förskola, förskoleklass och årskurs ett: Perspektiv från tre samproduktionsprojekt*. (Multilingualism for learning in preschool, preschool class and grade one: Perspective from three co-production projects.) Mälardalens Studies in Educational Sciences. Västerås: Mälardalens högskola.
5. Andersson Tengné, L. & **Heikkilä, M.** (2017). *Arbeta med jämställdhet i förskolan. (Working with gender equality in early childhood education settings)* Stockholm: Gothia utbildning.
6. **Heikkilä, M.** (2015). *Lärande och jämställdhet i förskolan och skolan*. (Learning and gender equality in preschool and school). Stockholm: Liber.
7. **Heikkilä, M.** (2006). *Kommunikativa resurser för lärande. Barns användning av gester, blickar och tal i förskola, förskoleklass och i årskurs ett*. Uppsala Studies in education 110. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. (PhD thesis).

Publikationer avsedda för yrkesgrupp

1. Furu, A-C. & **Heikkilä, M.** (2022). *Resiliens i förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur.
2. **Heikkilä, M.** (2015). *Lärande och jämställdhet i förskolan och skolan*. Stockholm: Liber.
3. Andersson Tengné, L. & **Heikkilä, M.** (2017). *Arbeta med jämställdhet i förskolan*. Stockholm: Gothia utbildning.
4. "Förväntningar på flickor och pojkar – genusperspektiv på barns språkutveckling", till Kulturrådets projekt Bokstart, våren 2018, <https://www.bokstart.se/lara/artiklar/2018/forvantningar-pa-flickor-och-pojkar/>
5. "Genus- och normmedveten elevhälsa för alla" s. 10–15, *Tidningen Skolhälstan* (för Sveriges skolsköterskor) 2/2018.
6. "Målet är en likvärdig förskola" *Förskoletidningen* 1/2017 (årgång 42), s. 18–20.

7. "Leksakers betydelse", *Förskoletidningen i din vardag*, fördjupning 1/2017 (årgång 22), s. 7–9, s.12.
8. "Allas lika värde en självklarhet" *Förskoletidningen* 5/2016 (årgång 41), s. 16–19, Gothia utbildning.
9. "Jämställdhet i skolan – för allas lärande" *Grundskoletidningen del 2/ I din vardag* 5/2016, s. 10–11, Gothia utbildning.
10. "Pojkarna förlorar inte för att de är pojkar". Debattartikel i *Dagens Samhälle*, 2015-04-27, <http://www.dagensamhalle.se/debatt/pojkarna-foerlorar-inte-foer-att-de-aer-pojkar-15288>.
11. *Underlag till Jämställdhetsutredningen (dir. 2014:6), delmål 2: ekonomisk jämställdhet (utbildning). <http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2015/03/Mia-Heikkila-Ekonomisk-jamstalldhet-utbildning.pdf>.
12. **Heikkilä, M.** (2011, reviderade 2017) Sju webbtexter om genus och skola på genusskolan.se teman: kränkningar, skolprestationer, förskolan, ämnesdidaktik, metoder, utbildningsval och lärarutbildningen (ca 15 000 tecken/text) <http://genus.se/meromgenus/teman/skola/kunskapsoversikter/>
13. **Heikkilä, M.** (2007). Granskning och analys av Försvarmaktens, Försvärshögskolans och Totalförsvarets pliktverks centrala riktlinjer och policys ur ett jämställdhets- och diskrimineringsperspektiv. Gemensam arbetsrapport från Försvarmakten/Försvärshögskolan/Totalförsvarets pliktverk.
14. **Heikkilä, M.**, Fors, M., Fröjd, C. & Larsson, G. (2007). Jämställdhetsintegrering av utbildning och forskning. En pilotstudie av uppfattningar kring jämställdhetsintegrering vid Försvärshögskolan. Work report, National College of Defence, Sweden.
15. **Heikkilä, M.** (2007). Könsmixade internationella insatser – varför kan det vara en fördel för insatsens genomförande? Rapport från partnerskapsprojektet GenderForce expertseminarium. Stockholm: Försvarmakten & Rikspolisstyrelsen.
16. **Heikkilä, M.** Gester, blickar och tal. *Förskoletidningen för kompetensutveckling*, nummer 2/2007 årg.32.

abo.fi